

Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському
ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 19 (933)

Субота, 24 травня 1958 р.

Ціна 20 коп.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

- ✦ Душа групи.
- ✦ Захист дипломних робіт триває.
- ✦ Книги про арабські народи в ЦНБ.
- ✦ Говорить хімічний факультет.
- ✦ Перевірка знань почалась.
- ✦ В серці небесних гір.
- ✦ Інформація.

ДУША ГРУПИ

ТАК, САМЕ душа групи. І мова йдеться не про доброго комсорга або ініціативного організатора художньої самодіяльності. Ні, мова йдеться про старосту.

Коли в перші дні університетського життя першокурсники, об'єднані в колектив лише за списком, збираються разом, староста — саме та людина, від якої в значній мірі залежить перетворення колективу за списком у єдину монолітну студентську сім'ю. І дуже добре для групи, якщо на цю посаду обирається людина принципова, сумлінна, енергійна, чуйна.

Він, староста, повинен подавати приклад поведінки іншим, саме він, ставши помічником деканату, разом з комсоргами і профорганами повинен боротися за тверду і міцну трудову дисципліну, за успішне навчання, за збереження обладнання, соціалістичного майна, за чітку організацію всього учбового процесу.

Загальною повагою користується староста IV курсу російського відділення Л. Васильєва, староста економістів Л. Кіпченко, група істориків оточує повагою свого старосту К. Полякову. Вони принципові і вимогливі. Вони не лише акуратно занотують пропуски лекцій, а завжди знають, чому той або інший товариш пропустив заняття, цікавляться побутом студентів своєї групи, разом з комсомольським активом беруть діяльну участь у всіх галузях повсякденного студентського життя, борються з ледарями, порушниками дисципліни. Без них не проходить ні організація вечора або культпоходу, ні робота на будові і в саду.

Такий староста завжди оточений довір'ям групи і цим довір'ям дорожить, бо воно допомагає йому в роботі, допомагає створити актив, давно бо відомо, що один у полі не воїн. Справжній староста знає, кому і в чому слід допомогти, вміє організувати цю допомогу оперативно.

Але, на жаль, не завжди людина, призначена на посаду старости, виправдовує довір'я і покладені на неї надії. Ось якщо

спитати у старости III курсу географів Янко, чому, наприклад, не відвідує частенько заняття студент Олійник і чи знає про це деканат, і чи пробував щось робити староста, відповіді не одержите. Янко цим не цікавиться. Або староста IV курсу хімічного факультету Лебідь, що протягом довгого часу приховував від деканату нероб і прогульників. Це саме робить і третьокурсник-історик Юр'єв.

Вони не просто люди, що несумлінно поставились до виконання своїх обов'язків, вони до того ж і погані товариші, байдужі до долі своїх співкурсників. Всі знають, що систематичний пропуск лекцій, низька трудова дисципліна приводять до академічних заборгованостей, до позбавлення стипендії, іноді до виключення з університету. Як же можна назвати хорошим товаришем старосту, який своїм лібералізмом, хибно зрозумівши почуття товариства, сприяє всьому цьому?

Але невірні роблять і ті старости, які вважають, що єдиний їх обов'язок — акуратно відзначити в журналі відсутніх і повідомити деканат. Треба разом з комсоргом, комсомольським активом з усією послідовністю створювати громадську думку навколо ледарів, іменем колективу закликати їх до порядку. Все це може і повинен робити староста, якщо він справжній комсомолец, поважає своїх товаришів, уболіває за честь групи.

Захопленість своїм високим і почесним обов'язком, гаряча зацікавленість долею товаришів, зразкова поведінка і добре навчання — обов'язкові риси справжнього старости.

Зараз університетський колектив вступає у найвідповідальніший період свого життя — чергову сесію. І роль старости, роботи, яку він провадить, дуже зростають. Зараз потрібна особливо сувора трудова дисципліна, нехлюйство неприпустиме. Треба зуміти вчасно допомогти товаришеві. Всього цього досягне справжній староста — душа групи.

ПО УНІВЕРСИТЕТУ

Вся наша країна з задоволенням зустріла постанову Пленуму ЦК КПРС про прискорення розвитку хімічної промисловості, чергове свідчення батьківського піклування партії і уряду про зростання добробуту трудящих радянської країни.

На фото: уважно читають доповідь М. С. Хрущова і рішення Пленуму студенти університету.

В гострій боротьбі

Неділя. Перша година дня. Біля головного входу фізмату збираються наші легкоатлети.

Настрій бойовий, веселий. Всі горять бажанням виграти естафету, адже в минулому році ми відстояли перше місце і зараз теж не хочеться віддавати кубка.

Наші легкоатлети виступали по першій групі, в яку входили вузи і технікуми Дзержинського району. Першість з естафети розгравалась окремо між жіночими і чоловічими командами. У нас були сильні суперники: команди будівельного технікуму, гірничого та бібліотечного інститутів.

І ось дано старт жіночим командам. Уперед виривається представниця нашої команди другокурсника фізмату Іра Каневська. Вона впевнено лідирує увесь етап. Розрив між нашою командою і командою будівельного технікуму вдається збільшити першокурсниці також фізмату Лебідь. Тепер наша команда майже недо-

сяжна для інших команд. З розривом у 100—120 метрів від представниці найближчої команди жіноча команда університету виграє перше місце.

Тепер стартують чоловічі команди. Першим біжить Єгоршин. В кінці дистанції він виривається вперед і першим передає естафетну паличку Кудиненку. Між Кудиненком і представником будівельного технікуму розгортається гостра боротьба. Але Кудиненку вдається зберегти розрив і він теж першим приходить до фінішу. Естафета у Лебедева. Він, а потім Чекалін та інші збільшують розрив і чоловіча команда університету з великою перевагою (розрив становив 120—150 метрів) завойовує перше місце. Чоловіча і жіноча команди нагороджуються кубками і грамотами.

У неділю відбулась особиста командна першість вузів міста з веслування. У гострій боротьбі команда гребців ХДУ виграла перше місце.

О. МОІСЄНКО,
Є. БАДІАН.

Наша праця

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЛАБОРАТОРІЯ, ТРЕСТУ

«УКРСХІДНАФТОРОВІДКА»
Центральна науково-дослідна лабораторія тресту висловлює подяку працівникам геологічного факультету доц. Г. Ю. Юнгерман, І. І. Литвину і М. Є. Канському, які у порядку співдружності з виробництвом зробили ряд визначень фауністичного і речовинного складу порід з юрських і нижньокрейдяних відкладень, чим подали значну допомогу структурно-розшукувальним і тематичним партям тресту.

Директор ЦНДЛУ тресту
П. БУГРІЙ.

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ СОЮЗНИЙ ЗАВОД ЗУБОЛІКУВАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Висловлюємо подяку кафедрі технічної хімії ХДУ і особисто професорові Лаврушину В. Ф. і доцентів Григор'євій Н. Ю. за допомогу, подану Центральної заводській лабораторії при розробці методу синтезу диметилпаратолуїдину, необхідного заводіві для виготовлення високоякісних самотвердіючих пластмас.

Директор заводу АРОНОВ.
Начальник Центральної заводської лабораторії БЕЗУГЛИЙ.

БІЛЬШЕ УВАГИ ГОЛОВНОМУ

В обговоренні доповіді секретаря комсомольського бюро III курсу географічного факультету Н. Омелянкової брали активну участь багато комсомольців. Відзначили чимало не тільки успіхів, але й недоліків. Комсомольці курсу брали активну участь у роботі по підготовці до виборів (Соколовська, Чумаченко, Чумакова, Сенченко, Таран), в шкільній роботі в робітничому гуртожитку (Спектор), у роботі гуртків художньої самодіяльності (Квочка, Кандаурова, Тасенкова, Вакуленко, Дворниченко). А ось навчальній роботі студентів приділялося мало уваги. Внаслідок цього на курсі багато задовільних оцінок і навіть були заборгованості в зимову сесію. Погано іноді проводились політгодини, студенти несумлінно готувалися до них. Тільки після втручання партійного бюро факультету недоліки в проведенні політгодин в основному були усунені.

Безініціативно велась і культурно-масова робота, курсові вечори проходили нецікаво і нудно. Комсомольці вирішили усунути ці недоліки і запропонували новому складові бюро за це боротися.

І. ВОВКОГОН.

Тісніше зв'язок з комсомольцями

В обстановці гострої комсомольської критики пройшли звітно-перевиборні збори на IV-б курсі. Член курсового бюро розповіла про проведену роботу, потім було обговорення. Були порушені важливі питання про дружбу, про колектив. Бажаючих виступити виявилось багато. Комсомольці відзначали, що в порівнянні з минулим роком комсомольська робота значно покращалась. Але бюро працювало все ж відірвано від курсу, мало уваги приділялося створенню колективу, стану дисципліни. Новий склад бюро повинен особливо увагу звернути саме на ці недоліки.

Л. ЦОВБА, студентка
географічного факультету.

Хоча на деяких факультетах сесія вже розпочалась, а на інших незабаром розпочнеться, відпочити все ж треба, особливо якщо день вийшов хороший.

На фото: на подвір'ї гуртожитку по проспекту Леніна, 20.

ЦЕ ПІДСУМОК П'ЯТИ РОКІВ НАВЧАННЯ

ВЕЛИКЕ ЩАСТЯ — закінчуючи університет і захищаючи дипломну роботу, відчувати, що ти не лише виявив відмінні знання, але й встиг внести щось своє в розробку того чи іншого теоретичного або практичного питання.

Чимало випускників відчувають саме це.

Відчуває це і студент геологічного факультету І. Чигиринов, який присвятив свою роботу вивченню інженерно-геологічних умов лівобережної частини Кочетокського водосховища, яке будується. Адже розробка цієї теми набуває великого значення у зв'язку з проблемою водопостачання і обводнення річок міста. На хімічний факультет надійшло замовлення від заводу «Червона зірка»: розробити метод кількісного визначення деяких кислот. Виконати його доручили дипломнику Тарасюку. І ось він захистив дипломну роботу з цієї теми, а завод одержав потрібне дослідження.

Студентки цього ж факультету Філактова і Едіна успішно захистили свої роботи на теми «Дослідження іонного обміну в неводних розчинах» для органічних і неорганічних речовин. Робота їх знайде застосування в технології виділення речовин з розчинів. Роботи випускників Приходько (тема роботи «Дром у

сплавах») і Бакшинського («Визначення заліза у жаротривких сплавах») будуть застосовані на Турбогенераторному заводі при аналізі турбінних сталей.

Успішно пройшов захист дипломних робіт на біологічному факультеті. Лише по кафедрі дарвінізму з 15 дипломників 11 одержали відмінні оцінки і 4 «добре». З них особливо відзначаються роботи студенток З. Боздуган і К. Майстренко про особливості вищої нервової діяльності у коней різної різвості.

Присвятивши роботу новим методам вегетативної гібридизації томатів, дипломниця Самойленко одержала корисні результати в галузі використання методу ін'єкції. Томати, зокрема, при скорювали при цьому плодоносіння на 10—15 днів. Теоретичний інтерес має робота І. Широкоград про внутрішні цитохімічні зміни в ембріогенезі кролів. З цього питання були відомі лише роботи двох японців. Все це лише неповний перелік того корисного, що зроблено дипломниками цього року.

В. МАТЕЙЧЕНКО.

На фото: п'ятикурсниця географічного факультету Л. Ісаєва дуже хвилюється. Але даремно. Члени Державної комісії задоволені її роботою.

Опрацьовуючи спадщину Горького, Макаренка

Багато років над спадщиною О. М. Горького працює завідувачий кафедрою педагогіки та психології професор Л. І. Гуревич. Його праці про педагогічні ідеї Горького були опубліковані в ряді журналів, в тому числі в журналах країн народної демократії. Зараз проф. Гуревич вивчає вплив Горького на діяльність А. С. Макаренка.

Нещодавно кафедра педагогіки і психології на честь 90-річчя з дня народження Горького і 70-річчя з дня народження Макаренка провела наукову конференцію.

З доповіддю про психолого-педагогічні ідеї О. М. Горького виступив проф. Л. І. Гуревич. Аналізуючи літературну і епістолярну спадщину великого гуманіста, доповідач зупинився на педагогічних ідеях Горького.

На кафедрі провадиться значна робота по втіленню спадщини А. С. Макаренка в школах-інтернатах. Розробляються його погляди на трудове виховання **А. ДУБОВІС**, кандидат педагогічних наук.

«ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Стор. 2. 24 травня 1958 р.

Ви можете познайомитись з історією, літературою, мистецтвом арабських країн

В Центральній науковій бібліотеці ХДУ зберігається багато книг, присвячених історії, літературі та мистецтву арабських країн. Великий інтерес викликає зроблений ще у VIII сторіччі Ібн-Альмокафою відомий арабський переклад старовинних індійських байок Бідпай «Каліла і Дімна». Завдяки арабському перекладу твір розповсюдився по всьому мусульманському світові і на Заході. В бібліотеці є перше арабське видання «Каліли і Дімини» 1816 р.

Зберігається в ЦНБ переклад творів відомого арабського поета початку XI сторіччя Абу-ль-Ала Маарійського «Рісалат ал-Малаїка (Послання про ангелів)» Російський переклад і коментарії зроблені вперше І. Ю. Крачковським. Твір видано у 1932 році.

Заслуговує на увагу книга вченого нашого університету професора А. П. Ковалевського про подорож Ахмеда Ібн-Фадлана на Волгу у 921—922 рр.

З нових робіт арабських вчених бібліотека може дати читачу змогу познайомитись з працями Рашід-аль-Бараві і Мухаммед Хамза Улейш «Економічний розвиток Єгипту у новий час» та ін.

В нашому фонді багато літератури, присвяченої вивченню історії арабських народів. Є, наприклад, праці відомих у СРСР орієнталістів та арабістів академіків І. Ю. Крачковського, Аг. Кримського, Б. Тураєва.

Є в нас багато цікавої літератури про арабські народи, виданої за кордоном. Наприклад, двотомне дослідження французького орієнталіста XVIII сторіччя Кардонна «Історія Африки та Іспанії при арабах», що видане у Парижі в 1765 р.; альбоми гравюр під назвою «Опис Єгипту або збірник спостережень і досліджень, що провадилися в Єгипті французькою армією». Ця книга теж видана в Парижі у 1882 році.

Серед інших книг є кодтвове, розкішно ілюстроване видання книги Георга Еберса «Єгипет у картинах і описах», (Лейпціг, 1879 р.). І багато-багато іншого.

Зовсім нещодавно нам надіслав свою книгу професор Кембріджського університету В. Мінорський «Абу Дулаф. Подорож до Ірану у 950 р.». Арабський текст, англійський переклад, коментарії. Видана вона Каїрським університетом у 1955 році.

Зараз у бібліотеку надходить багато літератури про боротьбу арабських народів за свою незалежність, за право вільно будувати життя і йти по шляху миру і національного відродження та дружби з іншими народами.

М. ШТРАЙМІШ, співробітник бібліотеки.

ІДЕ ПЕРЕВІРКА ЗНАТЬ

За екзаменом—екзамен

— Як швидко надходить сесія! Такі слова можна часто почути від студентів-географів. Дійсно, пройшло менше трьох місяців після зимових екзаменів і знову наступила сесія, а студенти інших факультетів ще ходять на лекції та й за вікном лише травень. І все ж третьокурсники-географи, як то кажуть, у «всеозброєнні» зустріли весняну сесію. Успішне складання практичних робіт і залків свідчить про добру підготовленість, принципове, сумлінне ставлення до навчання.

І ось з першими весняними квітами появились і перші екзаменаційні «квіти» в залкових книжках багатьох студентів — відмінні оцінки. Викладач педагогіки Т. А. Бачинська дуже задоволена знаннями студентів з своєї дисципліни. Особливо добре відповідали студенти другої групи 3-б курсу І. Черваньов, Н. Чумаченко, Л. Чумакова. Відмінні оцінки одержали також Н. Таран, В. Паргала, Л. Проценко, студенти першої групи В. Колота, І. Глинський, С. Компанієць та інші. Успішно пройшли екзамен і з політичної економії.

Але складають іспити і радіють добрим оцінкам не всі.

Б. Чурсін, І. Перекопський, А. Милько не склали вчасно залку з іноземної мови і, природно, до екзаменів не допущені. Своєю безтурботністю і лінощами вони завдають шкоди не тільки самим собі, але й тягнуть назад увесь курс.

В. СИДОРЕНКО, наш кор.

СКЛАДАЮТЬ ПЕРШОКУРСНИКИ

Екзамен з вищої математики у студентів першого курсу біологічного факультету хоч і не вважався основним, але все ж був одним з найважчих. Результатами екзамену викладач доцент О. І. Сластьонов цілком задоволений. Він розповідає: «Вищу математику студентам біофаку знати необхідно. До екзамену курс підготовувався добре. Більшість студентів виявили глибокі і міцні знання теоретичного матеріалу, добре знають таблицю інтегралів, вміють правильно пояснити хід розв'язання задачі. Не було жодного випадку прояву абсолютного незнання предмета».

Студентці Коваленко екзаменатор поставив ряд додаткових запитань і ось вона вже впевнено записує і пояснює формули параболі еліпса. Ставлячи їй у залкову книжку «добре», Олександр Іванович каже: «Ось бачите, ви ж добре відповідаєте без нотаток, а під час відповіді на білет складалося враження, що матеріал вами зазубрений, бо ви не могли відірватися від свого аркуша». Студентці Кириній, яка одержала також «добре», визначити правило обчислення інтеграла допомогло додаткове питання викладача.

Вдалою була відповідь студентки Валентини Зеленської. Питання про полярну координату та диференціювання показових функцій вона висвітлила глибоко і повністю, виявила відмінне знання таблиці інтегралів. Попередній екзамен (англійська мова) Валя також склала на «від-

По факультету закінчується складання лабораторних робіт.

На фото: третьокурсники—радіофізики Т. Жукова і І. Болебок складають лабораторну роботу асистентові М. Т. Туранову.

мінно», відмінницею вона була і в першому семестрі. Світлана Шейн відповідала на запитання про формулу інтегрування по частинах і про її застосування. І хоча вона одержала «добре», але показала глибокі і міцні знання. Всього на курсі відмінні оцінки одержали більш як 20 чоловік і серед них особливо змістовні відповіді були у Петряник, Мойсєєвої, Сиренко, Слюсарської, Пайкової, Колотельської, Деміної, Набоки. Їх відповіді свідчили про те, що студенти цікавляться дисципліною, вміють логічно мислити.

Незважаючи на те, що курс в цілому добре знає вищу математику, відповіді окремих студентів показали, що ті чи інші розділи ними засвоєні недостатньо.

Так, питання про похідні вищих порядків не знала Додонова, не засвоїли таблиці інтегралів Зесенко та Верниченко, задовільні оцінки одержала Клочко, яка не зуміла достатньо чітко пояснити питання про диференціювання тригонометричних функцій, та Тулес.

Л. ТОВАНЕЦЬ, наш кор.

Науковці вивчають проблеми політичної економії

На хімічному факультеті протягом трьох років працює семінар з політичної економії. Останні два роки слухачі займалися вивченням проблем політичної економії соціалізму в нерозривному зв'язку з завданням соціалістичного будівництва на сучасному етапі.

В цьому навчальному році вивчалися питання розширеного відтворення соціалістичного виробництва, поступового переходу від соціалізму до комунізму, виникнення і розвитку світової соціалістичної системи та інші.

Заняття семінару провадяться один раз на місяць. Вони завершують ретельну підготовку, в ході якої вивчаються твори класиків марксизму-ленінізму, постанови партії та уряду з тих чи інших питань. На засіданнях семінару заслуховуються окремі доповіді і досить жваво обговорюються основні питання теми.

Необхідно відзначити особливо активну участь у роботі семінару тт. І. Я. Левицького, Л. С. Палатника, О. Т. Давидова, К. Ф. Іванової, Б. Л. Гершунса та інших. Цікаві повідомлення на останньому засіданні семінару зробили тт. М. А. Ізмайлов про розвиток хімічної промисловості в Китайській Народній Республіці і М. С. Новаковський про соціалістичні перетворення сільського господарства Китаю.

Партійне бюро факультету багато уваги приділяє роботі семінару, в результаті чого він працює регулярно і приносить велику користь слухачам.

Доцент **Й. БЕЙЛІС.**

„Як ти ставишся до свого комсомольського доручення?“

На факультеті відбулись комсомольські збори. На порядку денному одне питання — «Як ти ставишся до свого комсомольського доручення?».

Комсомольське бюро вважало ці збори дуже важливими для піднесення комсомольської роботи на факультеті, тому їм передувала широка підготовка: доповідь всебічно була обговорена на бюро, тези її вміщені у «Фільтрі» разом з статтями і карикатурами відповідного змісту; відбулись підготовчі невеликі збори і в групах.

Мета всієї цієї роботи була одна — домогтися, щоб кожен комсомолец мав доручення і активно його виконував; щоб комсомольські доручення несли й групи в цілому, показуючи свою життєвість як колектив; щоб колектив відповідав за кожну свою людину.

Нарешті — збори. Після загалом цікавої і змістовної доповіді А. Каліберди, де була наведена велика кількість фактичного матеріалу, жвавого обговорення все ж не відбулося. Виступили головним чином групорги та члени бюро, і збори закінчились. Якусь користь вони, безперечно, принесли — про це свідчить робота, що нині розгорнулася в групах. Але мети все ж не досягнуто. Багато хто з п'ятикурсників взагалі не з'явився. Мабуть, це пояснюється тим, що курси ще не працюють у співдружності один з одним і факультетська організація ще не являє собою єдиного цілого? Над цим слід подумати.

В. КУМОК.

ТУТ ВИРОБЛЯЮТЬСЯ БАРВНИКИ В ГОСТЯХ У ПІДШЕФНИХ КОЛИ ГРУПА — ЄДИНИЙ КОЛЕКТИВ

Товариство має зростати

Студентське наукове товариство. Вже назва говорить про те, що воно має бути масовим, але у нас на факультеті воно не таке.

У своїй звітній доповіді на пленарному засіданні голова факультетської ради СНТ Г. Гамай (третьї курсу) відзначила, що у 7 гуртках нараховується 44 чоловіка. Але це кількість лише тих, хто записався до гуртків. Дехто з них, наприклад, Попова (третьї курсу), Кийко (четвертий курсу) та інші цим і обмежились. Робота гуртків налагоджена погано. Навіть старости мало цікавляться тим, чому студенти погано відвідують гуртки.

Професор Є. С. Хотинський, підводячи підсумки роботи конференції, сказав, що вони не залежать від роботи

СНТ. Якби його не було, результати були б самими. У науковій роботі зацікавлені окремі студенти, а не весь колектив. Вони ж і були головними учасниками і присутніми на засіданнях.

У перший же день, закрити бібліотеку і припинивши роботу на кафедрах, на конференцію вдалось зібрати чоловік 40. А на заключне пленарне засідання протягом години зібралось чоловік 12. «Студенти мало відвідують засідання кафедр, Менделєєвського товариства», — вказав у своєму виступі професор Л. С. Палатник.

СНТ рідко збиралось і обговорювало роботу гуртків протягом року. Коли ж це питання виникло, воно завжди обмежувалось звітом старост. На роботу то-

вариства мало уваги звертало комсомольське бюро факультету, а партійне бюро звернуло увагу лише в березні, коли треба було готувати доповіді на наукову конференцію.

І все ж конференція показала, що наукову роботу можна організувати на факультеті.

На конференції було заслухано ряд цікавих доповідей студентів, як наприклад: «Дослідження змін електропровідності при високих температурах» п'ятикурсника Ігнатова, «Дослідження продуктів взаємодії непохідних» студентів третього курсу Нападайло, Каліберди та ін. Конференція показала, що досягнуті значні успіхи, студенти спроможні працювати самостійно. І особливо слід відзначити, що збільши-

А можна було б закінчити краще

Ще студенти уважно слухають лекції, ще складають лабораторні роботи і позааудиторне читання, ще десь ретельний культорг думає, на яку б тему провести черговий вечір, а четвертокурсники хіміки вже поїхали. Позаду — хвилювання сесії, попереду — перша виробнича практика.

Треба сказати, що сесія була не з легких: 6 заліків, 4 екзамени.

Але все ж результати могли б бути значно кращими. Правда, хвостистів немає, але жодний студент не зумів скласти всі екзамени лише на «відмінно».

Краще інших предметів курсу склав екзамен з діалектичного матеріалізму, більше половини студентів одержали п'ятірки.

Група фізиків дуже добре підготувалась до екзамену з холодної хімії. Знання тільки одного студента групи були оцінені як задовільні, останні ж одержали «добре» і «відмінно».

Л. ЄВТИХОВА, студентка IV курсу.

У співдружності з виробничниками

Чиє око не вабить красивий колір тканини, хто не захоплюється феєричними ефектами кольорового кіно? І тканини, і кіноплівка, і пластмаси, а також багато інших предметів пофарбованих синтетичними барвниками. Скільки праці, винахідливості треба затратити, щоб зробити новий барвник. Ось, мабуть, чому так багато людей збиралось послухати повідомлення наукового керівника Рубежанського хімічного комбінату С. Т. Рашевської про шляхи розвитку комбінату.

Адже саме Рубежанський хімічний комбінат — одне з найбільших підприємств по виробництву барвників та інших органічних продуктів. Комбінат зростає і розвивався за роки п'ятиріччя. Після війни він був відбудований і значно розширений. Зараз, особливо в зв'язку з постановою травневого Пленуму ЦК КПРС перед Рубежанським хімічним комбінатом стоять великі і відповідальні завдання по розширенню існуючого виробництва, а також по створенню нових видів барвників і організації випуску нових типів пластичних мас.

Наш хімічний факультет підтримує тісний зв'язок з Рубежанським комбінатом. Науковці факультету виконують із співробітниками комбінату спільні роботи. Студенти, що спеціалізуються з органічної хімії, проходять виробничу практику на цьому комбінаті.

Є. ВАЙЛЬ.

Демонструється дослід

Коли першокурсники збиралися до інтернату — розповісти про те, «що таке хімія і хто такі хіміки», вони дуже хвилювались: а що як школярам здається нудною доповідь, а раптом дослід буде поставлений невдало — тоді діти не повірять у «чудеса без чудес».

І ось — в інтернаті, Валя Соловйова розповідає, як розвивалася хімія, як гальмували розвиток науки церковники, в чому помилялися алхіміки. Говорить спокійно, впевнено. Здається, це не та Валя, яка тільки що хвилювалася у трамваї. Вона розповідає, а ми дивимось на учнів. Слухають усі, більшість — з відвертою цікавістю. Деякі трохи скептично настроєні.

Доповідь супроводжується дослідом. Валіни «асистенти» Алла Кравчина, Валя Тищенко, Ріта Дроб'язко, Тамара Харченко далеко не зовсім спокійні, навіть руки трохи спочатку дрижать, але працюють дівчата чітко.

Все йде добре: ростуть у стакані водорослі, оживає біла сторінка паперу і на ньому виникає яскравий малюнок, без вогню запалюється вогнище, тільки що одержане «молоко» перетворюється на воду, під водою спалахує вогонь тощо.

Вчителька хімії тепло дякує студентам, але найприємнішим було інше. На питання вчительки: «хто хоче бути хіміком?» пролунало дзвінке: «ми хочемо!».

С. ВРАГОВА, студентка II курсу.

«ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Стор. 3, 24 травня 1958 р.

ТУТ ХОРОШЕ КОЖНОМУ

З найголовнішого в житті студента — навчання, хочеться розпочати коротку розповідь про II групу II курсу хімічного факультету. Вона, ця група, може пишатися: тут нема хвостистів. Правда, Климова трохи підвела — не склала в зимову сесію екзамену з якісного аналізу. Але товариші допомогли їй, і заборгованість була ліквідована в строк.

Так уже заведено в цьому колективі. Кожен у групі мріє стати хіміком. Байдужих тут нема, і то-

му студенти навчаються сумлінно, старанно, а головне — з великим інтересом.

Група сама внесла пропозицію провадити семінари з органічної хімії, щоб краще оволодіти цим предметом. Заняття, хоча вони й добровільні, відвідуються не гірше, ніж звичайні.

На чолі з своїм комсоргом Валею Борзєвою комсомольці борються за високу трудову дисципліну. І результати непогані. Коли з III курсу в групу перевели

студента Медведєва, він, як і раніше, погано відвідував лекції, не хотів учитися. Група дружно взялась за нього. Кожний вважав своїм обов'язком нагадати Медведєву, щоб він не забув підготуватись до семінару, до лабораторної роботи, спитати, чому не був на лекції. І він значно підтягнувся. Але йому не давали спокою до тих пір, поки він не став регулярно відвідувати лекції, рівно вчитися.

В одностайності, з якою група навчається, відвідує лекції, відчувається організуюча рука їх невтомного комсорга Борзєвої, сила міцного колективу. Недарма секретар комсомольського бюро хімічного факультету Діна Александрова з задоволенням говорить, що ця група — найкраща.

Не тільки в навчанні, але й під час відпочинку студенти групи завжди разом. Бути разом стало необхідністю для кожного. І під час культпоходу, і під час екскурсії на завод, до музею група рідко недораховує когось з своїх.

А комсорг знає, чим зацікавити товаришів. Її пропозиції підтримують всі і з ентузіазмом перетворюють в життя. В минулому семестрі студенти побували на велосипедному заводі, нещодавно ходили на кондитерську фабрику. А зараз узяли шефство над комсомольцями Шебелинського газобудівництва. Вони збирають для своїх нових друзів подарунок — бібліотеку. Вже в близько 70 книжок. А після екзаменів комсомольці збираються поїхати познайомитися з молодими будівниками особисто. А поки що йде жваве листування.

Головне, що відзначає групу в усіх її справах — одностайне прагнення кожного довести до кінця доручення, зробити його якомога краще. Тут нема комсомольців, які нудьгують, нема розчарованих скептиків. Тут живуть і працюють рядові, справжні наші студенти, комсомольці.

Н. СОПЛЕНКОВА, наш кор.

В. Борзєва (в центрі) з подругами.

Це дуже добре — провадити диспути!

Студенти радіофізичного факультету Малолетко і географічного Олійник вкрали цінну річ у свого товариша по гуртожитку.

Заслужил всеобщее презренье
Не товарищ больше — только вор.
Он ползет по свету черной тенью,
Потерявший совесть с этих пор.

О ПЕРВОЙ ЛЮБВИ...

...О первой любви есть немало стихов, и любовь номер пять — Пожалуй, не все сосчитают. Поэм и рассказов в страницу... Словами прикрылись: «Любовь — Подумайте только! Все — как весна! даже любовь, «Ловите минутное счастье!» Дробят, нумеруя частицы. Но счастье — одно, и любовь — Коль первая есть, значит можно лишь одна считать, Зачем же дробить их на части? За первой приходит вторая, Л. ДАНИЛЬЧЕНКО, Любовь номер три студентка филфака.

Слідами наших виступів

Замітка під назвою: «Однокурсники, дайте відповідь!», вміщена у № 13 газети, в якій розповідалося про нечесну поведінку А. Цимбалюк, обговорювалася на комсомольських зборах третього курсу філфаку, де суворо попередили Асю, нагадавши їй, що це вже не перший випадок, коли Ася порушує комсомольську дисципліну. Їй винесено догану з попередженням.

У відповідь на статтю в минулому номері газети члена парткому М. П. Воловика «Відповідальний період» голова профкому І. В. Гнідаш повідомив, що відбулося засідання профкому, присвячене підготовці гуртожитків до сесії. На ньому голови студрад розповіли про конкретні заходи, які сприятимуть підготовці студентів до сесії у гуртожитках. На всіх студрадах заборонено проведення під час сесії різних культурно-масових заходів, танців тощо. Максимум вільних від житла кімнат перетворено на читальні. Так, у гуртожитку на Шатилівці клуб обладнаний під читальню. Студради суворіше контролюватимуть виконання розпорядку денного у гуртожитку. Провадитимуться рейди.

До групи студентів - географів, що жваво розмовляли, підійшов невисокий хлопець.

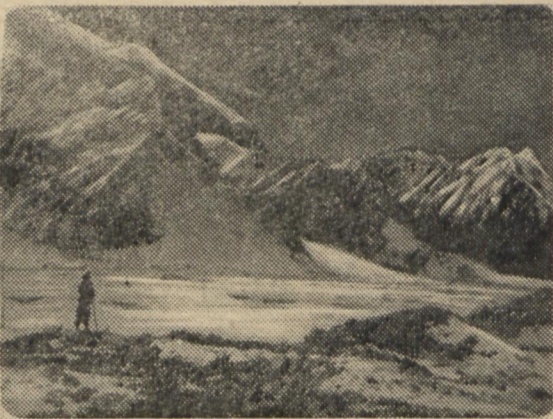
— Друзі, ви вже читали книгу М. Г. Погребельського «В серці небесних гір?».

— Ні, ще не встигли, а що — цікава?

— Та герої ж цієї книги — наші викладачі!

Над книгою схилились дівочі та хлоп'ячі голови. І справді М. О. Демченко, М. О. Коновалов, Л. І. Корякін, П. І. Гордєєв, К. К. Щоткін багато років читали або зараз читають лекції в ХДУ.

З 1929 по 1933 рр. в районі одного з найвищих горно-льодових масивів Тянь-Шаню — Хан-Тенгрі, працювали експедиції українських учених та альпіністів. Найбільше значення мали роботи українських урядових експедицій, підготовка до них велася в Харкові при активній участі співробітників українського науково-дослідного інституту географії і картографії. Доцент Харківського університету М. О. Демченко і альпініст С. І. Шиманський — учасники чотирьох експедицій. М. Демченко очолював загоны геоморфологів і гляціологів, керував науковими

роботами всієї експедиції. Значний вклад у вивчення масиву Хан Тенгрі внесли харківські вчені геологи проф. Л. І. Корякін і доц. М. О. Коновалов, геоморфологи доц. П. І. Гордєєв і В. Д. Натаров, гляціолог А. А. Жавжаров та інші.

З Харкова учасники експедиції через Москву, Куйбисhev, Оренбург, Орськ прибули у Фрунзе. З селища Рибаче, розташованого на західному березі озера Ісик-Куль, паролав доставив експедицію до східного берега — в м. Пржевальськ. Далі рушив караван до головного об'єкту досліджень — гігантського льодовика Інільчек.

Чимало труднощів довелося перебороти. Карту, намальовану військовими топографами у 1912 р.,

Нещодавно на філологічному факультеті відбувся диспут по роману Г. Николаєвої «Битва в пути».

— По цій книзі можна влаштувати диспути, її можна приймати чи ні, але залишатись байдужим не можна, — сказав, відкриваючи диспут, викладач М. В. Черняков. Він пропонує учасникам диспуту ряд цікавих проблем (про багатопроblemність роману, про правдивість і життєвість створених образів тощо), навколо яких розгорнулись гарячі суперечки.

— Коли я читала роман Николаєвої — говорить студентка ІV курсу Будика, — у мене з першої ж глави зародився внутрішній протест проти книги. Автор поставив у ній занадто багато проблем, але далеко не всі вони розв'язані вірно і переконливо.

Студент ІІ курсу Дутов по-іншому підійшов до питання багатопроblemності роману.

— Мені подобається, — сказав він, — що Г. Николаєва мислить філософськи. Цього, на жаль, бракує багатьом сучасним письменникам, які в своїх творах неохоче роблять висновки з суспільного життя країни.

Виробнича лінія роману: сучасне ставлення людини до праці, що

є основною формою суспільної свідомості; партійна принципи-вість у розв'язанні великих і малих завдань виробництва; перемога нового, передового в фіналі книги — все це не може не викликати реакції студентів, оскільки в більшості своїй учасниками диспуту були студенти ІV і V курсів, тобто люди, які стоять на порозі самостійного трудового життя. Сам цей факт участі в диспуті студентів старших курсів свідчить про те, що Галина Николаєва порушила життєво важливу тему, тему праці в соціалістичному суспільстві.

Особливо багато дискусійних виступів викликав образ Вальгана. Багато погодилися, що це — складний образ роману. Він любить завод, уміє запалити людей, знаходить шляхи до їхнього серця. Все це допомагає йому керувати виробництвом. І все ж за всіма його справами стоїть егоїст, стоїть бажання відокремитись, відзначитись, бути незамінним. В цій подвійності і полягає протиріччівість і складність його образу.

Думки більшості виступаючих зійшлися на тому, що образ Бахірева — найбільш вдалий у романі. Це — справжня радянська людина. Шлях його нелегкий. І коли він спотикається, навіть па-

дає, але допомога колективу, партії повертає його на правильний шлях. І через те, що автор наділив Бахірева слабостями і недоліками, властивими людям, він став ще ближчим нам, зрозумілішим, і тим переконливіше звучить його перемога у фіналі роману.

У своєму виступі М. В. Черняков порівняв роман Николаєвої з книгою Дудінцева «Не хлебом единым». В романі Николаєвої, говорить він, тінюватих сторін нашого життя показано більше, ніж у Дудінцева, але враження від книги у нас цілком світле, оптимістичне, вона примушує вірити, що торжествує правда. Це пояснюється тим, що роман написано з партійної точки зору. Позиція Г. Николаєвої — це позиція переможця над міщанством і бюрократизмом. Позиція Ж. Дудінцева — це позиція переляканого обивателя, який дивиться на світ через віконце свого страху.

Сильні перепливають море, а слабі тільки купаються. Николаєва показала нам світ очима людини, цілеспрямованої в майбутнє. Дудінцев замочив ноги в каламутній воді міщанства і далі не пішов, перелякавшись глибини життя.

Питання кохання, радянської моралі, відносно до жінки завжди хвилюють молодого читача. Ось чому внутрішній світ героїв книги, любов, справжня і несправжня, моральні проблеми, поставлені Галиною Николаєвою, викликали багато дискусій серед учасників диспуту.

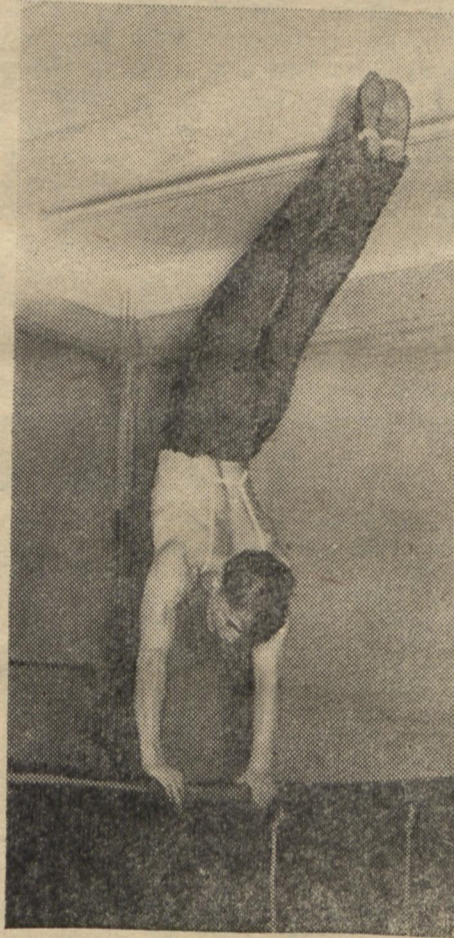
Диспут по роману «Битва в пути» вилився у тривалу і цікаву розмову. Про корисність таких дискусій говорити не доводиться. Але хотілось би зупинитися на питанні, яке, на наш погляд, має істотне значення. Справа в тому, що диспут відбувся на філологічному факультеті, але голосу майбутніх спеціалістів у виступах не відчувалося. Студенти говорили про великі і малі проблеми нашого життя, говорили від душі і схвилювано, але як вони сприймають роман з точки зору філології, з позиції радянського літературознавства, — це питання виступаючі чомусь обходили.

Ми за те, щоб було більше диспутів — хороших і різних. Але вони повинні відповідати і стан літературної грамотності факультету, повинні допомагати нам правильно ставити і розв'язувати питання сучасного літературознавства.

Про це варто подумати організаторам майбутніх диспутів, щоб провадити їх ще цікавіше і плідотворніше.

Е. СИТНИКОВ, студент філфаку.

Вправу на брусах виконує один з кращих гімнастів університету
Анатолій Чабань.

В СЕРЦІ НЕБЕСНИХ ГІР

(До 25-річчя ліквідації білої плями на карті Тянь-Шаню)

доводилось виправляти, викреслювати наново, в багатьох місцях експедиційні загоны рухались по нікому невідомим стежках через тайгу, гірські тундри і пустелі, терплячи то від страшного холоду, то від нестерпної спеки.

Під час однієї з нічних переправ сильна течія збила Демченка і двох вершників з його групи. Люди і коні неслись серед покритих піною каменів. Вчені врятувалися лише тому, що встигли вхопитися за хвості своїх коней, які витягли їх на берег. Іноді серед ночі страшний гуркіт будив табір. Здавалось, що якась лавина несеться прямо на палатки. Але ніщо не зупинило сміливих дослідників.

Дослідження привели до ліквідації великої білої плями, були проведені цінні топографічні та геологічні зйомки, з'ясовано положення різних відомих хребтів, відкриті нові гірські пасма, річкові долини. На спеціально організованій метеостанції провадилось кліматичні спостереження,

були відкриті багаті родовища цінних копалин. Вінець експедиційних робіт було сходження групи М. Т. Погребельського на льодовий колос Хан-Тенгрі (6995 м.), здійснене всупереч усім песимістичним прогнозам зарубіжних спеціалістів.

З цієї гори сміливі дослідники помітили раніш невідому вершину, яка, як з'ясувалось через 12 років, майже на півкілометра вища за Хан-Тенгрі. Вона була названа піком Перемоги.

Невтомні геоморфологи та геологи вивчили та картували долини найбільшої ріки Центрального Тянь-Шаню Сари Джас та її багаточисленних притоків. Вельсь спостереження за режимом рік та рослинністю. Ботаніки відкрили ще ніким не використані пасовиська.

Описані вченими геологічні відслонення допомогли скласти геологічні карти, відкрити родовища золота, залізної руди, мармуру.

Особливо слід відзначити заслуги відважних гляціологів, до-

слідників льодовиків, доцентів Демченка, Жавжарова, Чегоряна, викладача Павелла. Їм доводилося працювати в найбільш складних умовах, проникати в зовсім невідомі місця, стирати з карти білі плями на висотах понад 5000 метрів над рівнем моря.

Загоном доцента Демченка було відкрито верхів'я льодовика Південний Інільчек і раніше невідомий перевал Високий та багато, багато іншого.

Так уперше на карті Центрального Тянь-Шаню з'явилися льодовики, серед яких є найбільші в світі.

В тяжкій боротьбі з суворими природними умовами було все це відкрито і описано. Ретельне вивчення режиму дає змогу твердити про швидкий відступ льодовиків Центрального Тянь-Шаню.

Матеріали експедиції, узгалінені і видані, послужили серйозним внеском в розвиток радянської науки, народного господарства.

В. ВІЛЕНКІН, доцент.
НА ФОТО: більш низька частина Хантенгрийського масиву.
Фото М. ДЕМЧЕНКА.

Редактор В. БУДНИКОВ.